

ת"פ 44290/01 - מדינת ישראל נגד עמיד בלבום, איימן בלבום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 44290-01-12 - מדינת ישראל נ' בלבום ואח'
בפני כב' השופטת הדסה נאור

בעניין:	מדינת ישראל
המאשימה	ע"י ב"כ עו"ד עמרי אבודרם
	נגד
הנאשמים	1. עמיד בלבום 2. איימן בלבום ע"י ב"כ עו"ד דוד זילברמן

הכרעת דין לנאשם 1

1. נגד הנאשם 1 וחברו - קרוב משפחתו, נאשム 2, הוגש כתוב אישום המיחס להם עבירה של ניסיון גניבת רכב, על פי סעיף 413ב ביחד עם סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

על פי עובדות כתוב האישום, ניסו הנאשמים, בתאריך 2.4.2011 בשעה 15:30 לערוך לגנוב רכב פולקסווגן גטה מר. 5570173 (להלן: "הרכב") השיר ליאונט גולד (להלן: "המתלון"), מחניון ווהל בבר אילן, לאחר שהרכב נגנב מהמתלון קודם לכן, בין התאריכים 1.4.2011 בשעה 13:00 ועד לתאריך 2.4.2011 בשעה 09:00.

על פי המתואר בעובדות כתוב האישום הגיעו שני הנאשמים במועד הנטען למקום חנייתו של הרכב, כאשר נאשム 1 נהג ברכב הובילה (להלן: "הרכב الآخر"). בהגיעם למקום ירד נאשム 2 מרכבו האחר ונכנס אל תוך הרכב הגנוב, בעודו מחזיק כפפות בידיו.

מעשה העבירה הופסק על ידי אנשי חברת איטוראן, אשר חיכו במקום ותפסו את נאשム 2, בעוד נאשם 1 ניסה להימלט מהמקום ברכבו الآخر.

2. נאשם 2 הודה בהזמנות הראשונה במიוחס לו, הורשע בעבירה של ניסיון לגניבת הרכב ודינו נגזר.

באוטו מעמד הודה נאשם 1 שאמין הסיע את נאשם 2 ברכבו אחר למקום חניית הרכב, אך זאת לביקשת נאשם 2, וכפר בעובדות הקשורות אותו לביצוע העבירה של ניסיון לגניבת הרכב בטענה שלא ידע לאיזו מטרה רצתה נאשם 2 להגיע למקום, ולא היה לו קשר לרכב או לניסיון לבצע עבירה ברכב.

ኖכח כפירתו נקבע התיק לשמייעת ראיות.

עמוד 1

לאחר שמייעת ארבעה עדי תביעה, בהם נציג חברת איתורן, שהשתתף בתצפית ומארב על הרכב, צילם את הגעת הנאים למקומות ואיתם מעשיהם שם, והשתתף בעיכובו של נאשם 2 עד הגעת המשטרה למקום האירוע, חזר בו נאשם 1 מכפירתו והוא הודה בכל עבודות כתוב האישום, לרבות בעובדה שהביא את נאשם 2 למקום, לבקשתו של الآخرן בידעה שהוא הולך לגנוב רכב, ולמעט בעובדה כי הרכב האחר, עליו נהג ועמו הביא את נאשם 2 למקום, נועד לשמש כ"רכב הובלה".

בד בבד עם הודהת הנאים בעבודות כתוב האישום, בהסתיגות המצוינת לעיל, העלה ב"כ הנאים את הטענה כי בעבירה של סיוע לניסיון לגניבת רכב עסקין ואילו המשימה התמידה בעמדתה כי אין בעובדה בה לא הודה הנאים כדי להוציאו מוגדר מבצע העבירה של סיוע לגניבת רכב, בנסיבות עם נאשם 2, כמיוחס לו בפרק הוראות החיקוק שבכתב האישום.

גדר המחלוקת בין הצדדים היא, אפוא, בשאלת אם העבודות שבכתב האישום, בהן הודהה הנאים, מגבשות נגדו עבירה של סיוע לגניבת רכב, כ"מבצע בנסיבות" או עבירה של סיוע לגניבת רכב, כ"מסייע" לנאשם 2 בניסיונו לגנוב את הרכב.

4. כדי להכריע במחלוקת שנפלה בין הצדדים יש לשרטט את קווי הבדיקה בין מסיע למבצע בנסיבותא.
פסה"ד המוביל בסוגיה זו ניתן על ידי כב' הנשיא א' ברק והשופטים ת' אור ומ' חשיין בע"פ 4497/93, 4389/93, יוסי בן עזרא מרדיי ואח' נ' מדינת ישראל ואח' (פ"ד"י נ(3), 239, בעמ' 257-256) [להלן: **"הלכת מרדיי"**].

את הדילמה בהבנה בין ההגדירות היטיב לבטא, בדרכו הציורית, כב' השופט מ' חשיין:

"השוואת הגדרות זו אל זו תלמדנו עד כמה דומים הם המבצע בנסיבות ומסיע; למצער עד מה ניתן לראותם - בחלוקתם - כמו היו תאומים [...] ההבדל בין обоים הוא כה דק - דק מן הדק עד שדומה על הקורא כי הוטל עליו לפענה כתוב חידה מני קדם.

ואמנם: נעמידמבצע בנסיבות ומסיע מכאן ומכאן, וידענו כי משתרע ביניהם 'תחום אפור' שספק אם נ麝ר הוא אל מרכז הכבידה של ראשון או של אחרון:

וממשיך כב' השופט חשיין ומציגתו מתוך בע"פ 4188/93, לוי ואח' נ' מ"י:

"...'תחום אפור' זה שבין 'מבצע' (עברית עיקרי) לבין 'מסיע' מעמיד בבית המשפט מרחב מחיה לתוצאות - מכאן לכאן ומכאן לכאן - ולעתים יש שאותו אדם עצמו יכולshima גם 'מבצע' גם 'מסיע' [...] (הבדיקה בין השניים) הינה קשה עד בלתי אפשרי"

כב' השופט ברק מנסה, בהלכת מרדיי ובהמשך בע"פ 2813/95, פלונים נ' מ"י (פ"ד"י נ(3), 388) [להלן: **"הלכת פלונים"**], בדרכו השכלתנית, בפרשנות משפטית חזקה וברורה, לעשות את הבדיקה המתבקשת בין שני בעלי התפקידים ביצוע העבירה: "המבצע בנסיבות" - שהוא שותף ישיר - ו-"מסיע" - שהוא שותף עקיף.

לצורך קביעת מעמדו של השותף לביצוע העבירה, כשותף ישיר או עקיף, בוחן כב' השופט ברק את חלקו

בביצועה, על פי מבחן הקרבה למבחן העיקרי, שבמהותו נשען על מבחן השליטה הפונקציונאלית על העשייה העברינית, התפתחותה ועל פי מידת תרומתו של השותף להתחוות העבירה.

הבחן מבוסס הן על בחינת חלקו של הצד לביצועה של העבירה, במילוי היסוד העובדתי של ביצוע העבירה, והן על היסוד הנפשי של השותף לביצועה של העבירה, אותה הוא מבצע יחד עם צדדים נוספים.

וכך סיכם כב' הנשיא ברק, בהרחבה, בהלכת פלוניים את המבחנים שהותו על ידו בהלכת מרדכי, להבנה בין "מבצע בצוותא" ל"מසיע",צדדים לביצוע עבירה: כשהוא פותח בניתוח היסודות הנדרשים לקביעת כי צד לעבירה הינו שותף ישיר כ"מבצע בצוותא" הוא שב ומדגיש כי:

"בראש הדירוג של הצדדים ל Ubirah רבת משתפים עומדים המבצעים בצוותא. הם השותפים הראשיים ביצוע העבירה. השותפות ביניהם מתבטאת בכך שהם נטלו חלק ביצוע העבירה כמבצעים ישרים. הם משמשים גוף אחד לביצוע המשימה העברינית". (הלכת פלוניים, עמ' 402)

כאן מצטט כב' השופט ברק את המתווה שקבע בהלכת מרדכי, לקביעת כי צד לעבירה הינו "מבצע בצוותא":

"השני בין המבצע בצוותא לבין המסייע מתבטאת בכך שהמבצעים בצוותא משמשים גוף אחד לביצוע המשימה העברינית. כולם עבריניים ראשיים. האחריות של אחד מהם היא ישירה. כל אחד מהם נוטל חלק ביצוע העיקרי של העבירה. תרומתו של כל אחד מהמבצעים בצוותא היא 'פנימית'. כל אחד מהם הוא חלק מהמשימה העברינית עצמה..."

ומרחב כב' הנשיא א' ברק ומוסיף, בהתייחסו לדרישה, לקיים היסודות העובדתי והנפשי של העבירה המתבצעת, מהמבצע בצוותא שבعبارة:

"מבחן היסוד הנפשי, נדרש, כי לכל אחד מהמבצעים בצוותא יהיה היסוד הנפשי של העבירה שאוותה הם מבצעים. כן נדרש כי הם יהיו מודעים לכך שהם פועלים בצוותא. מבחן היסוד העובדתי לא נדרש כי לכל אחד מהמבצעים בצוותא יבצע בעצמו את כל היסודות העובדיים של העבירה". (שם, עמ' 402)

לעומת "המבצע בצוותא", שהינו, כאמור, שותף ישיר, "המסייע" הינו שותף עקיף ומשני וכך בוחן כב' הנשיא את מעמדו של "המסייע":

"המסייע [...] הוא מצוי מחוץ למעגל הפנימי של הביצוע. הוא גורם חיצוני [...] תרומתו מתבטאת בכך שהוא מסייע (במעשה או במחדר) ביצירת התנאים לביצוע העבירה על ידי העברין העיקרי. תרומתו היא בגדיר 'אמצעי עזר' (פיזי או נפשי) [...] המסייע תורם תרומה לביצוע העבירה, שהיא 'מחוץ' לביצוע הישיר, אם כי היא מסייעת לו". (הלכת פלוניים, עמ' 402)

בהבדל מ"המבצע בצוותא" שבדיו שליטה הפונקציונאלית-מהותית, יחד עם המבצעים בצוותא האחרים על

העשה העברינית, "המسيיע" אינו מחייב על הביצוע ואין הוא שולט על הביצוע "אין הוא אדון לביצוע. הוא מבצע מעשי עזר הנפרדים מביצוע העבירה על ידי העבירין העיקרי, ושיש בהם כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו..." (הלכת מרדי, עמ' 251).

5. בבואי לישם את ההלכה הקובעת את ההבחנה בין "מבצע בצוותא" ל"מسيיע", לצורך הכרעה בשאלת השניה בחלוקת, עליה לבחון את הריאות, כפי שהוכחו לפני, חלקן במסגרת העדויות שנשמעו בבית המשפט וחלקן בהתבסס על חומר ראיות שהוגש בהסתמכת הצדדים ובהתאם שהנאשם לא העיד ולא ישב את הסתרות בין גרטתו במשטרת לעובדות בהן הודה בסופו של יום בבית המשפט.

הריאות הישירות הקשורות את הנאשם לביצוע מעשה העבירה, הכוללות גם את העובדות בהן הודה ואת הנכפה בסרט הוויידיאו, הן:

- א. הסעת נאשם 2 למקום האירוע בידיעה שכוכנותו החרון לגנוב את הרכב.
 - ב. העמדת הרכב الآخر במקום חניה מוסדר בחניון, בסמור ובמקביל למקום חניית הרכב.
 - ג. מסירת הרכפות ודבר מה נוספת בידי נאשם 2, לאחר שהאחרון ירד מהרכב الآخر.
 - ד. המתנה בחניון עד לאחר שנאשם 2 נכנס לרכב ויצאה מהירה מהחניון רק בזמן שנציג איתורן רץ לכיוון נאשם 2, שכבר ישב בתוך הרכב.
- ה. גרסת הנאשם בחקירתו במשטרת ובמהלך העימות עם נאשם 2 - הכחשה גורפת לטענה שהגיע עם הרכב הטרניזיט שלו למקום האירוע עם נאשם 2 ושלילה מוחלטת של היכרות עם נאשם 2, גם כשהאחרון הטיח בו במהלך העימות, שהוא חברו וקרוב משפחתו.

העובדות המנויניות לעיל, מצביות נסיבתית על כך שהנאשם ונאשם 2 פעלו כגוף אחד לביצוע המשימה העברינית וכי תרומתו של הנאשם, מבצע בצוותא להשתתפת המטרה המשותפת היא 'פנימית' ולא 'מחוץ' לביצוע הישיר כאמצעי עזר' המתבטאת בהסעה גרידא של נאשם 2 למקום, כפי שניסה בא כוח הנאשם לטעון.

לו אכן היה מדובר בתרומה חיצונית בלבד לביצוע העבירה, שהוא בוגדר 'אמצעי עזר', ניתן היה לצפות שהנאשם גיע עם נאשם 2 למקום, יעזור, יאפשר לנאשם 2 לרדת מהרכב ויעזוב מיד את המקום.

אר, כאמור, תמונה הריאות, הנסמכת גם על צילומי ווידיאו שצולמו על ידי נציג איתורן, מצביעה על כך שהנאשם נותר לשבת ולהמתין בתוך הרכב עמו הגיעו, בשעה שנאשם 2 עשה את דרכו מהרכב الآخر לכיוון הרכב ושזה במקום עד שהאחרון נכנס לתוך הרכב. רק כשהבחין באנשי איתורן רצים לעבר הרכב והושב בתוכו - נאשם 2 - מיהר לעזוב את המקום.

אמנם הימצאות צד לעבירה בזירת האירוע אינה תנאי לקביעה כי הוא "מבצע בצוותא" ואפשר אף לראות בכך שאינו נוכח במקום ההתרחשות כ"מבצע בצוותא" אם נטל חלק, קרי: מילא תפקיד בביצוע העבירה, אך עצם

הנוכחות במקום הביצוע "מהו ראייה נסיבתית למעורבות בביצוע" (ראה י. קדמי, על הדין בפליליים, חלק ראשון, התשס"ה 2004, עמ' 365)

על משמעותה של נוכחות צד לעבירה בזירת האירוע התייחס כב' השופט פוגלמן בע"פ 9631/09, מ"י נ. חרבוש:

"**התובנות על התנהגותם של המעורבים כ"מכלול"** מתחקה גם אחר מידת היחס והזיקה שבין המעורבים השונים בפעולות המכונה. זיקה כאמור נדרשת לשם גיבוש התכנון והעשה המשותפים הנחוצים לשם הוכחת החזקה בצוותא, וקיומה מספקת אינדיקציה למעורבות במעשה העברייני".

לענין זה "אמר כי ניסיון החיים מלמד שעבריינים אינם נהגים להתריר למי שאינם נוטלים עימם חלק בעת ביצוע עבירה לנוכח בזירת הפשע, שמא תוכלוה רשותה הבלתיה להשתמש בהם בעתיד כבדים פוטנציאליים" (מול פסקה 23 בעמ' 15, פורסם בנבו, 9.6.10)

וכפי שנמצאו למדים בדבריו כב' השופט י. קדמי בע"פ 3006/96, מטיאס נ. מ"י:

"ניסיון החיים מלמד, כי מבצעי עבירה - ובמיוחד עבירה חמורה - אינם מזמינים "משקיפים" לארוח להם לחברה בעת ביצועה של עבירה; וכל עוד לא מוכח אחרת - רשיי בית המשפט לראות ב"nocחות" כאמור, בסיס לקביעת אחריות לביצוע העבירה" (פורסם בנבו 9.6.10 בעמ' 9).

ראייה נסיבתית משמעותית נוספת הינה מסירת הcpfות ודבר מה נוסף נסף לידיו נאשם 2 לאחר שהאחרון ירד מהרכבו الآخر.

曩יג חברת איתורן סיפר בעדו כי מספר שניות לאחר שהנאשם הchnerה את הרכב האחר (רכב הטרנזיט) במקביל לרכב הגנו ירד מתוכו נאשם 2 "**曩יג לנג של הטרנזיט קיבל ממנו cpfות ועוד דבר מה שחר,** [...] **את cpfות ראיית בבירור".**

פרט זה ניתן לראות גם **בצילום הוידייאו** שצילם העד.

רס"מ שחר אורן, סייר במשטרת מסובים רשם דו"ח פעולה ולפיו לאחר מעצרו של נאשם 2 הגיע מז"פ למקום ותפס זוג cpfות שהיו ברכב ואין שייכות לבעל הרכב.

בעל הרכב, יונתן גולד, העיד שזוג cpfות השחורות שנמצאו ברכב על ידי המשטרה אין שלו.

הנאשם, כאמור, הרחיק עצמו במשטרה מזירת האירוע ומכאן שלא נתן כל גרסה לטענה כי נראה מסור את הcpfot לנאשם 2 ולהימצאותו ברכב.

ב"כ הנאשם בסיכוןו אישר למעשה את העבודות עד כאן, קרי: כי הנאשם מסר לידי נאשם 2 את הcpfot שנמצאו ברכב ומסר גרסה - אותה הנאשם עצמו לא העלה אף לא במעמד הודהתו בעבודות כתוב האישום, בהסתיגיות שמצוין לעיל - שיש בה לטעמו כדי ללמד שה הנאשם היה רק במעמד של מסיע.

על פי גרסה זו, מסירת הטלפון הנידי והcpfot לנאשם 2 מחוץ לרכב מלמדת שה הנאשם 2 השאיר את הדברים מתוך שכחה או רשלנות ברכב וה הנאשם אף העביר לו את שייר לו. נאשם 2 לא לבש את הcpfot, לא-CSKIBLN ולא-CSNCKNS לרכב הגנוב. הוא לא התכוון להשתמש בהן ולא היה לו צורך בהן. לטענת ב"כ הcpfot נמסרו לנאשם 2 מבלי של הנאשם 1 הייתה ידיעה מה עומד הנאשם 2 לעשות.

מעבר לכך שgarsה זו לא נמסרה בשום שלב על ידי הנאשם, ניתן ללמידה דוקא מההתcheinות של הנאשם 2 בחקירותו במשטרה, שהוגשה בהסכם, שהcpfot שנמצאו ברכב הובאו על ידו, כי לא מדובר בcpfot תמיינות וכי היה להן תפקיד ביצוע העבירה לשם כניסה לתוך הרכב.

לא מדובר בcpfot כפריט לבוש, לא מבחינת תנאי מג האויר ביום עיצוע העבירה ולא על פי גרסת הנאשם 2, כאמור לעיל, וסביר אם כן כי הם נועדו לשמש כפריט מסיע לביצוע העבירה.

הניסיונ להציג גרסה תמיינה של מסירת חפצים של מה בכאן לנאשם 2, שנשכחו על ידו כביכול ברכב הטרניזט, כשה הנאשם מודיע, על פי הודהתו, שההintendent הולך לבצע עבירה של גניבת הרכב ומוסר לו זוג cpfot, שמטבען יכולות לשמש גם כאמצעי ביצוע עבירת הגניבה לשם טשטוש זהות המטען, נועד לכישלון.

6. **לסיכון**, מכלול הראויות הנسبתיות עולה כי מעורבותו של הנאשם ביצוע העבירה הייתה במעטן הפנימי של ביצוע העבירה ולא של מסיע בלבד.

השתהותו של הנאשם בחניון, לאחר שתמן עצמו בנהיגת אחורייה לתוך מקום חניה והמתנתו ליציאת הנאשם 2 מהחניון עם הרכב הגנוב, יחד עם מסירת cpfot לנאשם 2, יציאתו החפויה מהחנייה לאחר שהבחן באישוי איתורן רצים לתפוס את הנאשם 2 שכבר ישב בתוך הרכב וגורסתו השקירת במשטרה, תוך הרחקתו מהמקום ומהיכרות עם הנאשם 2, מצביות באופן מובהק על היותו בעל אינטנס משותף עם הנאשם 2 בהצלחת מבצע גניבת הרכב.

לאור כל האמור לעיל אני קובעת כי הנאשם ביצע בצוותא עם הנאשם 2 את העבירה של ניסיון לגניבת הרכב ולא רק סייע לו ביצוע העבירה.

התוצאה היא שאני מרשעת את הנאשם ביצוע עבירה של ניסיון לגניבת הרכב, על פי סעיף 413ב' ביחד עם סעיף 25 לחוק העונשין.

ניתנה היום, ה' ניסן תשע"ה, 25 ממרץ 2015, במעמד הצדדים